

Izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan s slučajnimi uredniškimi prilogami celo leto

80 kr.

Za tuje drž. več poštni stroški.

„Soča“

z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 5 gld. 20 kr.

PRIMOREC

Oglasi se plačujejo za tristopno petit-vrstlo: enkrat 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 3 kr.

Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 9.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Strel. — Tiska in zalaga „Gor. tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Jos. Krmpotić).

Ob sklepu leta 1897.

„Primorec“ končuje z današnjo številko svoj V. tečaj. Da se je našemu ljudstvu priljubil, dokazuje dejstvo, da smo ga tiskali zadnje čase nad 2100 iztisov, dasi ni bilo zanj nikake agitacije, proti njemu pa se je mnogo govorilo, pisarilo in rovalo...

Skušnje zadnjih časov so nas toliko osrečile, da bomo zanaprej izdajali „Primorca“ po 3 krat na mesec, in sicer:

5., 15. in 26. januarja
5., 16. „ 26. februarja
5., 16. „ 26. marca
6., 16. „ 27. aprila
4., 14. „ 25. maja
4., 15. „ 25. junija
6., 16. „ 25. julija
3., 13. „ 25. avgusta
5., 15. „ 24. septembra
5., 15. „ 26. oktobra
5., 16. „ 26. novembra
6., 17. „ 28. decembra

za ceno

1 gld. 20 kr.

Ob sklepu letošnjega letnika najprej toplo zahvaljujemo vse svoje naročnike, prijatelje, sodelavce, dopisovalce itd., ki so pripomogli listu do tolikega razvitka. — Marljivo plačevalce prosimo, da nam ostanejo enako zvesti podpiratelji tudi zanaprej. Nemarne naročnike pa prosimo, naj bi zanaprej nekoliko redneje izpolnivali svojo dolžnost do našega upravnništva. Naj bi vendar pomislili na to, da mi nimamo v kotu blagajnice, ki bi bila vedno polna, pa da moramo vse stroške redno plačevati. Odkod naj bi včasih vzeli, ako nas naročniki pusté čakati na naročnino? Ta je itak takó skromna, da ne more biti nikomur težko, doposlati jo za celo leto naprej! Prosimo torej!

Mi pa bomo skrbeli, da bo „Primorec“ vedno zanimiv in poučen. Prinašali bomo tudi lepih povestij v podlistku. Sicer pa ostane list v dosedanjí obsežnosti in bo povsem jednako uredovan, kakor doslej. Nezavisni na vse strani gledamo zaupno v prihodnost, ker smo uverjeni, da narodu našemu mora prisijati zvezda milejših dni! Toda, upamo, da ni več med nami mnogo takih ljudi, ki se zanašajo le na druge, rečimo na vladó itd., marveč da prodira čedalje bolj edino pravo geslo: „V složnem delu je naša prihodnost!“ Torej v delu, in sicer v složnem delu! Brez znoja ni kruha! Rojaki! Zanašajmo se v prvi vrsti le v: svojo moč in v božjo pomoč! To je naš program, ki bo preveval vse naše spise! Delajmo torej, varčimo, prosimo svojemu delu blagoslova božjega, pa ne bojmo se, da naše delo ostane brez vspeha!

Kvisku torej srca, narod slovenski! Pogumno zri v bodočnost, trudi se in delaj, da si pomoreš sam, ker potem ti bo pomagali tudi — Bog!

Ne zanašaj pa se na nikogar, da ti pomore, zlasti ne na — tujce, naj bodo še takó imenitni, ker ti za te nimajo ne razuma, ne srca! Ozri pa se daleč tje po slovanskem svetu, kjer najdeš na milijone sočutih src, ob sili tudi — odprtih rok! To so tvoji krvni bratje, ki s teboj enako mislijo in čutijo! — Pred tem dejstvom sicer trepetajo tvoji sovražniki in razni tebi tuji močtoci, toda ne brigaj se za njih strah, mar-

več vsklikni veselo: Delovali ste na vse kriplje, da bi nas potopili v žleci vode, toda še smo tu — mi vstajamo, in vas je strah!

Take misli naj osrečujejo slehernega Slovenca v borbi za narodni obstanek in napredek. „Primorec“ ostane zvest bojovník po teh načelih. — Upamo, da nas bodo podpirali vsi zavedni rojaki v deželi! Na svidanje v novem letu!

Kdor ne misli več sprejemati „Primorca“ od novega leta naprej, naj nam to naznani nemudoma po dopisnici, da se moremo ravnati.

Očetu.

(Iz „Slovenke“).

Jaz delam ode, vi delate sode, moj oče,
Nikomur menda ne delava škode, moj oče.
Za sode je treba dokaj vina,
Nekoliko vina tudi za ode, moj oče.
A svet vzdihuje, da nima denarjev
Da vinske gorice mu več ne rode, moj oče.
Zató iz posode mojega srca
Prav dolgo pesem kipela ne bode, moj oče.
Vi slutite prav. V poznejših letih
Jaz tudi bojim se bridke nezgode, moj oče,
Da bi ostala po težkem deli
Nazadnje samá in — prazne posode, moj oče.

Anton Medved.

Domače in razne novice.

* **Našim gg. dopisnikom!** — Dohajajo nam dopisi, s katerimi uredništvo nikakor ne more na dan. Večina teh dopisov je zasebnega značaja; gospodje dopisniki posegajo celo v najbolj zasebno življenje blateč to ali ono slučajno njim nepovoljno osebo, in zahtevajo, da se tako blato naznanja širom sveta. Vsako mesto, vsak trg, vsaka vas, vsako še tako zakotno selo ima dovolj gradiva za stvarne dopise, za dopise, ki poučujejo sosede, ki blažijo obstoječa nasprotstva. Stvarnih dopisov, katerih si najbolj želimo, dobivamo silno malo. Obračamo se do vseh naših gg. naročnikov kateregakoli stanu proseč je, da bi nam poročali o dogodkih iz svojih krajev, o občinskih razmerah, o narodnem gospodarstvu itd. Naj se ne strašijo oni, ki niso najbolj izurjeni v slovenščini! Pišite nam, kakor morete; za obliko in za pravopis bomo že sami skrbeli. — Pišite o vsem, le o malenkostnih zasebnostih ne — ker pojde vse zasebno le v — koš. Dobivamo dopise tudi brez podpisa. Naravno, da takih dopisov ne kaže priobčevati; če dopisnik nam ne zaupa niti svojega imena, tudi mi njegovim dopisom verovati ne moremo in se ne zanašati na njihovo verodostojnost.

* **Oproščen.** — Dne 22. julija je bil obsojen g. A. Gabršček „in contumaciam“ na 10 gld. globo pri c. kr. okr. sodišču, češ, da je dal on g. Mozetu, oziroma delil v Podgori pesmico „Le pustite“. Pri vsklicni razpravi, katera se je vršila včeraj pred malim senatom pri c. kr. okrožnem sodišču so pričé dokazale, da g. Gabršček ni bil niti v najmanjši dotiki s stvarmi, radi katerih je bil obsojen. Sodni dvor je na podlagi tega oprostil g. Gabrščeka. — Tako je zmagala zopet resnica in — pravica.

* **Slepar.** — Gosp. G. G. iz K. nam je poslal original nemškega pisma, katero je po pošti iz Madrida na Španskem dobil.

V slovenskem prevodu se pismo glasi: Velečastiti gospod! Ker sem slisal, da ste postenjak, Vam hočem zaupati skrivnost, da bodele Vi obogateli in mojo hčer rešili in meni slobodo vrnili.

40.000 L. St. moramo v neki banki dvigniti in izkupati je treba 2 milj. frankov, katere sem na svojem begu v Vaši okolici zakopal od teh Vam dam 25 % — (nekaj je nam pri vsi nemščini tu nerazumljivega). Ker sem v ječi zaprt, in ker ne vem, ako bodele Vi to pismo dobili, Vas prosim, da mi ne zamerite, če Vam tukaj svojega imena ne povem. Da pa dobim Vaš odgovor, brzojavite mi tako: Joagnim Xejjon, Lista Telegrafos Madrid — Spanien. Blago sprejeto, hitro pošljite. (Tukaj dostavite svoje ime.)

Kakor hitro bodem Vaš odgovor prejel, Vam bodem takoj poslal svoje liste, ki bodo pričali o istinitosti tega važnega podjetja.

Pričakujem ugodnega odgovora in sem z najodličnejšim spoštovanjem Vaš

falirani bankir.

V Madridu, ječa 3. dec. 1897.

Nadjamo se, da temu sleparju, ki je menda dva milijona nekje poleg Komna zakopal, nihče ne pojde na limanice. Original pisma smo izročili pristojni oblasti, da odvrne lahko verne ljudi morebitne nesreče.

* **Usoda slovenske dopisnice.** — Dobili smo dopisnico, katera je bila odposlana iz Središča na Štajerskem v Gorico na Travnik. Radi ne popolnoma točnega naslova je romala v bosenski Travniki, od tam v Jajce, potem v Konjice, v Tuzlo, Jablanico in zopet nazaj v Travniki v Bosno. Iz Travnika so jo poslali v Velo Gorico na Hrvaškem, od tam pa v Rakek in iz Rakeka v Travniki na Kranjskem, iz Travnika pa v Ljubljano, kjer so šele „pregruntali“ naslov in napisali: „Gehört nach Görz — Traunick-Platz“. Dopisnica je potrebovala 22 dni iz Središča v Gorico. Pišite natančno, jasno naslove svojim pošiljatkam, da ne bodele trpeli škode.

* **Dobili smo naslednji** — regimentsko-mando-befel:

V.... imamo v starestinstvi moža, kateri ne zna ne brati ne pisati. — In ki je že veliko dolgov napravil občini, zaradi vednega pravdanja. Torej takega nevedneža je treba odstraniti. Tak je najpripravnejši za ovce ali koze pasti, ne pa v starašinstvo voljen biti. Imamo moža na razpolaganje, kateri znajo brati in pisati, in še kaj več. Tedaj v prihodnji volitvi je treba voliti takega moža, kateri zna vsaj brati in pisati.

Če je kakšen skandal pri točkah in vejah, prosim popravek.

To natisnite v „Primorec“.

(Gospod dopisnik! Vašemu ukazu smo se pokorili — a izpustili smo kraj, o katerem se piše; Vaša naloga je sedaj, da nesete ta iztis „Primorca“ osebno onemu, kateremu velja. — Ured.)

* **Slovenski izdelki pod tujim imenom.**

— V Opatjensku na Goriskem izdelujejo Slovenci bičevnike, kateri se razpošiljajo v svet pod imenom „echte Triester Peitschenstöcke“ (pravi tržaški bičevniki). Opatjeselci-bičevničarji! Združite se! Saj vam mora biti znano, kam in komu pošiljajo prekupci vaše blago in prodajate vaše blago brez tržaskih prekupcev naravnost odjemalcem. „Trgovsko-obrtna zadruga“ v Gorici vam bode gotovo pomagala. Rodoljubni Opatjeselci, na delo!

* **Deželni poslanec** je izvolila trojska in obrtna zbornica svojega podpredsednika Ludovika Mighettija.

* **„Il Mattino“ in vladne jasli.** — Kakor se poroča „Il Mattino“ zmanjša svojo obliko z novim letom, „La Sera“ pa popolnoma neha. Trdi se, da bo izdaval „Mattino“ zanaprej tiskar Tomassich. Ta vladin jaslar je preveč zajemal iz vladnega korita in z odstopom Rinaldinija — je dobil jetiko.

* **Shod v Šempasu** se je vršil v nedeljo ob določenem uri. Bil je dobro obiskan, posebno od domačinov. Obširne poročilce je objubljeno.

* **Opatjeselci** se pečajo tudi s kamnomstvom. Ta obrt tam napreduje, ker je kamen v globini 3 do 4 metrov mnogo vstrajnejši nego drugod ter ne razpada tako lahko na zraku ter dlje časa obdrži svojo belo barvo. Največji kamenolom ima g. Semolič, — Pisanega mramorja z okamenelimi školjkami in polži je tudi dovolj tam; pri Ferletih v Dolu je obilo črnega mramorja. — Tudi tu bode treba združenja in dela, da svet izve, kje se ustrajen kamen in mramor dobita.

* **Udovo Javoršek**, o katerej smo pisali v štev. 23 našega lista, se jedenkrat priporoča prav toplo. Milodare sprejema in potrjuje naše upravnistvo. Božični prazniki so pred durmi, sirota je brez podpore!

Osebnosti. — Dunajski uradni list prijavlja mnogo sprememb na najvišjih upravnih mestih. Za nas Slovence so važne spremembe za Primorsko in Koroško. Naš nepozabni tržaški namestnik Rinaldini gre menda z zdravstvenih obzirov v pokoj. Na njegovo mesto pride bukovinski deželni predsednik grof Goës.

Počivat gre tudi koroški deželni predsednik baron Schmidt-Zabierow. Rinaldini in Schmidt sta pri tej priliki dobila visoke rešitve. Na predsedniško mesto v Celovcu pride dvorni svetnik Freydenegg iz Gradca.

Deželni predsednik kranjski je imenovan tajnim svetnikom, dočim je odlikoval cesar ljubljanskega knezoškofa dr. Jakoba Missio z redom železne krone I. vrste. Deželni predsednikom na Solnograskem postane grof Julien-Walde.

Odstop Rinaldinijev je naše Labe močno poparil. Računali so gotovo, da po Badenijem padcu še dalje ostane. Tudi nemški Korošci zgube v Schmidtu najkrepkejšo zaslombo: Slovenci pa želimo obema, da bi živel se mnogo in mnogo let in da bi doživela in videla, da je vlada počela s Slovenci na Koroškem in Primorskem pravičnejše postopati, nego sta ona dva.

Novi namestnik za Primorsko je rojen v Gradcu. Služboval je že kot tajnik pri tržaškem namestništvu l. 1877.; bil je tudi v Pazinu in Kopru pri tamošnjih okrajnih glavarstvih in vsled tega mora poznati tudi naše odnošaje. Moža bomo sodili po njegovih delih.

Veselica ženske podružnice sv. C. in Metoda. — 11. t. m. smo doživeli zopet krasen, nepozaben večer v prostorih „Goriške Čitalnice“. Naše neumorno delavne dame so priredile veselico, ki ostane udeležencem še dolgo v živem spominu.

Dasi je bila vstopnina s sedeži vred precej visoka po naših goriških „razvalah“ (v drugih mestih so te cene že prav nizke!), vendar je bila dvorana polna; več občinstva bi sploh nikdar ne smelo priti v to dvorano.

Vojaška godba je izvršila svoje točke z znano spretnostjo in točnostjo. Jako je ugajal „venec slovenskih napevov“. Posebe moramo še omeniti „cigansko godbo“. Zdelo se je, kakor da čujemo najizbornejšega ciganskega „primaša“, ki nas očaruje s povsem izvirno glasbo, ki pretresa in razburja naša srca. Godba je morala še nekatere kose dodati na splošno zahtevanje in pohvalo.

Nad 30 grl številni mešani zbor izbranih pevcev je pel težko Försterjevo skladbo „Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesmij“. Spremljal je vojaški orhester.

Petje je vodil g. Ivan Mercina, čitalnični pečovodja. — Kaj premore dobra volja, to se je videlo pri tej veličastni, obširni in težavni skladbi. Pevci in pevke so rešili svojo nemalo nalogo povsem častno, da, dovršeno, mojsterski. Občinstvo si ni upalo ni dihati do konca; ko je pa padlo zagrinjalo, tedaj je nastal po dvorani pravi vihar odobravanja. Ker ni bilo konca hrupnemu zahtevanju, je zbor ponovil jeden del, od „Slovenec, tvoja zemlja je zdrava“ naprej. — Ali bi ne bil neopusten greh, ako bi bila izostala ta točka? O, vsekakor! In, ali ne vspodbuja tolik uspeh vsakega rodoljuba, da izpolni svojo narodno dolžnost vsekdar, kedar je določena pevska vaja? Menimo, da takó bi moralo biti! — Sicer, toliko le mimogredé.

Splošna pa je bila radovednost na osem živih podob iz znane povesti „Miklova Zala“, katero je prinesla svojim članom „Družba sv. Mohorja“. Posnetek povesti, kateri je pred odrom umljivo čital g. E. Klavžar, smo priobčili v zadnji „Soči“.

To je bila pač povsem izvirna misel! Kaj takega pa še ni bilo v Gorici! — Res je, da je bilo veliko skrbi in truda, da je bilo tudi mnogo stroškov za prirediteljev vseh kostumov, staroslovenskih in turških, toda velikanski moralni uspeh teh živih podob odvaga vse... Občinstvo je bilo očarano že pri prvi podobi, da se je moralo zagrinjalo večkrat dvigniti, a še so se slišali najvni kliki: „Oh, še no malo!“ Od slike do slike je rasla radovednost, potem občudovanje, oduševljenje. Saj so pa bile tudi uprizorjene vse slike z velikim umetniškim razumom. — Kakšne slike so bile, je razvidno iz posnetka povesti v zadnji „Soči“.

Po dovršeni predstavi se je slišala od vseh strani želja, naj bi se ta spored ponovil vsaj še enkrat. Upamo, da č. dame vstrežejo tej želji. Saj bi bilo tudi res škoda toliko truda in stroškov za jeden sam večer.

Čast našim narodnim damam! Hvala jim!

Lepo zadoščenje našim odločnim deželnim poslancem! — Cesar niso zmogli vsi nemški poslanci in vsi nemški časniki, je dosegla nemška poulična druha: Strmoglavila je Badenija, ki je vžival pri kroni brezmejno zaupanje. To naj si zapomnijo one strahopetne dušice slovenske, ki so zabavljale lani na naše deželne poslance, ki so izšli iz deželnega zbora. Kako slutvomodro se je govorilo o hudih posledicah, katere nam provzroči ta odločilni korak naših poslancev. Zdaj vidijo lahko, da ni celo poulična odločnost brez uspeha, kaj pa se le odločnost deželnih poslancev! Zatorej slava našim vrlim, odločnim dež. poslancem! Živela odločnost!

Goriški meščan.

Kaj vse se sme v Gorici? — „Sentinella“ od sobote je zopet govorila o petju pri sv. Antonu. In kakó?! — Tem ljudem ni nič za dejstvo, da se je pelo slovenski pri zornicah, kar se spominjajo najstarejši ljudje, ampak hočejo, da „pravica naj se umakne sili“. „Sentinella“ se norčuje, da prepozna reč se je končala zakonitim potom, in modruje: Ako kdo dobi zaušnico, pa jo mirno vtakne v žep ter gre potem tožit, tak človek je „un vigliacco“. Žaljenje je treba takoj osvetiti (l'offesa deve essere sentita e vendicata prontamente). Kratak posnetek obširnejšega sestavka je ta-le: Čitatelji „Sentinelle“ se hujskajo, naj nastopajo s silo proti slovenskemu petju v cerkvi sv. Antona, češ: sili se bodo morali udati. Skratka: laško ljudstvo se hujska k samosilstvu in nezakonitostim.

Ali le pogledite to slavno c. kr. državno pravdnistvo, kakó se obnaša proti „Sentinelli“. Dočim dobiva v vsaki ničevi naši vestici že razna „hujskanja“ po §§. 300—305 itd., pušča lahonskim listom, da takó infamno ščuvajo proti Slovencem. (Gospod drž. pravdnik, zaplenite tudi te vrstice! §. 300 vam je pač na službo!)

„Sentinello“ hujskanje je imelo tudi nekaj uspeha! Nekaj laških babnic je uprizorilo v nedeljo cel škandal proti slovenskim pevkam! — Najbolj se je odlikovala žena nekega agenta Ferrinija. Ta agent služi največ okoli Slovencev!

Shodu v Krakov smo poslali naslednjo brzojavko: Magistrat Krakov. Ideja slovenske vzajemnosti slavi v Krakovem svoj največji trijumf. V tej vzajemnosti je zagotovljena naša zmaga, naša prihodnost. Bratje Poljaki! Vi pojdite z dobrimi izgledi naprej! Mi Vam bomo oduševljeno sledili. Slava poljskemu narodu! Živela slovenska vzajemnost! Kochajme sie! Redakcija „Soče“.

Podpirajmo svoje! — Pekovski mojster Jakob Gerbec v ulici sv. Antona, je razobesil slovensko tablo nad svojo prodajalnico. To je bilo uzrok, da so mu zbežali skoraj vsi odjemalci laške narodnosti kakor hudič pred svetim kadilom. Ker je mož pošten Slovenec ter možak, je dolžnost naša, da ga tostranski Slovenci ne pozabimo ter s svojim pomnoženim obiskom nadomestimo, kar so — odnesli nasprotniki! Mož prodaja dobro pecivo po stari ceni.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici je preskočila že število 600 deležev. Ker so ti deleži vsi pozitivni, predstavljajo v petih letih kapital od 75.000 gld. Največ deležnikov se je oglasilo do sedaj v Gorici, vendar se pogreša med istimi še veliko število slovenskih goriških trgovcev in obrtnikov. Pooblaščenec ima zadruga že v večjih krajih, tako v Mirnem, Opatjem selu, Grahovem, ob Bači, Čepovanu in Bovcu, kjer je povsod večje število članov prijavljenih. Da se je stvar v imenovanih krajih tako razvila, se je zahvaliti v prvi vrsti čestiti duhovščini, potem gg. učiteljem in drugim narodnjakom. V občinah Solkan, Št. Peter, Št. Andrež, Podgora, Dornberg, Kobarid, Ruhenberg, Cerkno, Renče, Šempas, Ajdovščina, Nabrežina se jih do sedaj ni oglasilo skoraj nič, v Kanalu in Tolminu pa neznatno število. Zato se naproša častna duhovščina, učitelji in drugi narodnjaki v imenovanih krajih, da bi v svojih okrajih razširjali idejo zadruga.

Ravnateljstvo trgovsko-obrtno zadruga je sklenilo, da so vsi, kateri na novo pristopijo, prosti zamudnih obrestij, in sicer velja to samo za tiste, kateri pristopijo do konca januarja. zaostali znesek lahko plačajo takoj ali pa po dogovoru z dnevnim poverjenikom.

Svarilo izseljencem. — Tržaška mestna oblast je prijavila svarilo glede izseljevanja v Brazilijo. Južnoameriška država S. Paolo je sklenila namreč pogodbo z nekaterimi tamošnjimi družbami, vsled katere pogodbe so obvezane trdke tekom treh let naseliti v Braziliji 60 tisoč kmetovalcev, izmed katerih naj bi jih bilo najmanj 10 tisoč iz Avstrije. Ti naseljenci bi se rabili ondi za delo v pridelavanju kave in sicer mesto zamorcev. Omeniti je, da sta že pričeli razpošiljati svoje agente dve genoveški plovbeni družbi, „Le Ligure brasiliana“ in „La Ligure americana“, katerih agentje razpošiljajo svoje okrožnice in vabila tudi na vse kraje naše domovine. Ker bi omenjene družbe morale zapasti veliki globi, ako bi ne mogle dobiti toliko izseljencev, je umevno, da so napele vse žile, da ne zapadejo. V ta namen plačujejo najbrže jako dobro tudi svoje agente, ki si bodo prizadevali gotovo ne vso moč, da zvbijajo kar največ žrtev v svoje mreže z raznimi lepimi obljubami, da bi le zaslužili zase večih zneskov denarja. Naš kmet naj bi bil potentakem samo stvar, orodje, ki naj bi pomagalo služiti novce tem modernim trgovcem z človeškim mesom! Odločno svarimo torej vse naše rojake, naj ne gredo na li-manice tem lovcem in naj pomislijo, kaj bi jih utegnili čakati ondi, v nevarni južni Ameriki. Baš te dni je poročal neki ameriški list, kaka usoda čaka dostikrat v Ameriki evropske izseljence. V nekem kraju se je dalo Evropejcem cele množine gnilega mesa za hrano, ob katerem mesu so ljudje nevarno zboleli, ker je bilo strupeno; nekaj jih je celo pomrlo. Drugod so zopet prodajali izseljencem posode, ki so bile znotraj prevlečene s svinčeno, mesto, s cinasto glazuro in ker je svinec strupen, jih je tudi mnogo obolelo. Take in jednake stvari se dogajajo v Ameriki na izseljencih, stvari kakoršne bi morale oplašiti vsakogar, ki hoče tja onkraj morja v slepi nadi.

Goriška, oziroma italijanska prosveta v Gorici. — Pobalini v havelokih so v noči od 15. na 16. t. m. zamazali s

črnilom zlati napis „Trgovsko-obrtne zadruge“ v Semenški ulici št. 1. Čin se je moral zgoditi med 1 in pol 2. po polnoči, kajti v tem času je šel mimo neki naš sotrudnik ter videl stati tri „gospode“ v halvelokih, uprav pred sedežem zadruge, katera prav dobro uspeva — vpisanih je že nad 600 deležev. — Ta izbruh italijanske smrdljive prosvete ne bode namisto nič škodoval, marveč opozarjal vsakega zavednega Slovence, da se je obračati za denarne potrebe k oni zadrugi, katera ima zamazan napis, ne pa k oni laški, ki ima že šest let svoj napis neoskrunjen.

Slovenec, kateri pride v Gorico, naj ne zanudi prilike, da si ogleda to prosveto v Semenški ulici št. 1 pred nadškofijo. Tudi tak, kateri ne zna čitati, sedaj lahko ugane, kje je slovenska obrtna zadruga, kajti črni madež mu to pove.

Poroča se nam, da je imel 15. t. m. zvečer naš mestni svet svojo sejo, pri kateri se zbira italijanska jennesse dorée. Morebiti je steklenica črnila na slovenskem napisu epilog tega zborovanja?

Italijansko-furlansko-lahonska goriška kultura je začela z nova prav bujno poganjati svoje cvetke. Vidi se nam, da je naše lahone začelo srbeti, radi bi, da dobe batine. Sicer so to junaki čini, kakoršnih so le rojaki in potomci onih zmožni, ki so pri Kustoci in Visu in tam nekje v Afriki tako junško bežali, ko so bili zagledali, da se je sovražnik približal in streljati začel.

Po noči, ko vse spi, mažejo tu v Gorici slovenske napise, o napadu na napis obrtno zadruge smo že pisali; danes dostavljamo, da so v noči od četrta na petek t. j. od 16. na 17. t. m. hišo, v kateri je nastanjena obrtna zadruga z ravno takim črnilom kot prvotno še jedenkrat zamazali; lahon pa je moral biti „švoh prs“, ker se toliko ni zmožel, da bi bil steklenico črnila do napisa vreči mogel. S črno oljnato barvo so v noči od 16. na 17. t. m. zamazali napise hišnemu posestniku Karolu Draščeku na Kornu, pekovskemu mojstru Jakobu Gerbecu in krojaškemu mojstru Antonu Čuferju, obema v ulici sv. Antona. Zamazali so, kolikor so mogli tudi hiše. Junaki so imeli čopiče in nedvojbeno obilo časa. Uprašamo našo slavno policijo: Smatra li ona te nove izbruhe najbolj kulturnega naroda italijanskega zoper „barbarske šklafe“ — za „otročarije“? Hoče li potrebno ukreniti, da se zlikovci najdejo in primerno kaznujejo? Ali pa čaka slavna policija, da tudi nam Slovencem uskipi sicer ovčja narav in da si začnemo sami pomagati in vračati z obrestmi vred ter delati po načelu zob za zob in klin s klinom?

Laska druhal bi nas najrajše v zlici vode potopila. Niti nedolžni napisi ji ne dajo spati! Še po noči jim naši napisi ne dajo počitka! Vidi se, kako peklensko-satanski nas del naših someščanov sovraži. Samoblastno nam jemljejo pristno slovenska krajevna imena, da bi vsaj na zemljevidu lahko kazali, da je slovenski rod že izginil iz tega sveta, pobalinsko in zahrbtno, kakor je to pri naših nasprotnikih navada, zahrbtno v temni noči nam blatijo napise po hišah! Toda le blatite, kolikor vam drago, slovenskega imena in Slovencev ne bode vi uničili ne vi in ne vaših sinov otroci. Slovenski narod bo zmirom stal!

Kdo hujska torej v Gorici? Vi zaslepljenci z dežele, kateri se še niste oklenili narodnega gesla, pridite v Gorico in oglejte si hiše, kjer ima sedež obrtna zadruga ter prej imenovanih slovenskih obrtnikov — mogoče da tedaj nehate rediti gade s svojimi groši.

Tukajšni pešpolk štev. 47. — Govori se, da pride tukajšni pešpolk štev. 47. v Gradec, na njegovo mesto pa iz Gradca bosenski polk. Bošnjaki v Gradcu niso priljubljeni, ker so Slovani. Pri revoluciji v Gradcu so „Bošnjaki“ skrbeli za red in praznili ulice in trge. Celo streljali so in ustrelili graškega „mučenika“, večkrat zaradi tatvine kaznovanega delavca, ki je tisto noč najbolj razgrajal. Tudi častniki tega polka nimajo najprijetnejšega žitja v Gradcu — niti v najbolj elegantnih kavarnah niso varni pred napadi herrenvolka.

Darovi doposlani ženski podružnici sv. Cirila in Metoda v Gorici o priliki koncerta 11. t. m.: G. Alojzij Fogar 10 gld.; po 5 gld. gospa Ulrika Kerševani in g. dr. Abram; po 3 gld. gospa Antonija Hafner, gg. pl. Iljašević in nadporočnik Dekleva; po 2 gld. gospa Ivana Cotič, gg. monsieur A. Marušič, Chiurlo in Delpiero; po 1 gld. gg. A. Fon, Kumar, N. N., kapl. Ivan Koršič, Fr. Pavletič, Grča in N. N.; po 50 nov. gospa Marija Medved in Helena Medved, gg. Carli in J. Corazza.

Zahvala. — Podpisanemu načelnstvu je po tako povoljno uspeli prireditvi koncerta dne 11. t. m. izpolniti sveto dolžnost, da izreče svojo prisrčno zahvalo vsem onim mnogobrojnim osebam, katere so z toliko blagohotnostjo sodelovale pri izvršitvi podružnične namere. Imenoma se zahvaljuje pa g. pevovodji za neumoren trud ter g. članam pevkam in pevcem; g. A. Gvaizu, ki je s svojim umetniškim razumom pomagal sestavljati žive podobe, ter gospicam in gospodom predstavljalcem živih podob; g. du F. Posegi, ki je s svojo izredno agilnostjo zbiral sodelovalce ter pomagal odpravljati razne zapreke, ki so pretile vsemu podjetju; g. du K. Makucu, kateri je bistroumno popravil in dopolnil razne priprave na odru; blagorodni gospej M. Rojič-evi, ki je oskrbela žive podobe z raznim lišpom in drugimi potrebščinami; konečno blagodušnim darovateljem in vsem, ki so s tako ogromno udeležbo povzdignili sijaj večera in njega gmotni uspeh.

V Gorici, dne 12. dec. 1897.

Načelnstvo ženske podružnice
družbe sv. Cirila in Metoda.

Izpred porotnega sodišča. — 13. t. m. se je otvorilo porotniško zasedanje. Prvi se je zagovarjal Jožef Paulin, goriški postopač, radi uboja mesarskega pomočnika Spangera. Predsedoval je novi predsednik vitez Defacis. Zatoženi je bil obsojen na 6 let ječe. — 14. t. m. je bila razprava pod predsedništvom svet. Schmarde proti Ivanu Žigonu iz Ollice tudi radi uboja. Mož je dobil 2 leti. — 15. t. m. sta se zagovarjala Robert Zorzenon in Ivan Čufarin radi tatvine, katera je izvohal in zaprl redar Anton Kumar. Prvi je dobil 8, drugi 3 leta. — 16. pa se je zagovarjal Jakob Čekut iz Morara tudi radi uboja. Bil je oproščen.

V petek se je imel zagovarjati učitelj Josip Semolič vsled tožbe biljanskega županstva, radi poslanega, katero je bilo objavljeno v „Soči“ št. 14 proti biljanskemu županu. Stranki sta se poravnali, kar je najpametnejše, kajti drugače bi bil nastal nezasišan škandal.

S to poravnavo je bilo zasedanje zaključeno.

Budin contra „Corriere“ in „Sentinella“. — Porotna razprava v tej pravdi se bode vršila na Dunaju proti „Corrieru“ dne 25., proti „Sentinelli“ pa 26. jan. 1898.

„Slovenci in mednarodni promet“. — Pod tem naslovom smo prejeli iz peresa rodoljubnega g. dr. Karola Pečnika iz Aleksandrije obsirnejšo razpravo, ki bo gotovo zanimala vse slovenske kroge. Še posebej pa bo zanimala naše solkanske mizarje, pa tudi druge, ki izdelujejo blago za izvoz v Egipt. — Razpravo priobčimo šele v prvih številkah prihodnjega leta. Gosp. dr. K. P. pa zahvaljujemo na tem jako zanimivem in važnem sestavku.

Slovenščina ni deželni jezik v Gorici. — Neki dopisnik iz Gorice v dunajskem „Salon-Blatt“ je sodil nekam še dovolj stvarno o razmerah v Gorici. To je razsrdilo „Sentinello“. Kaj vse blebetá v svoji lahonski nervoznosti, ne bomo omenjali; dovolj bodi, ako povemo, kaj pravi o Slovencih. Trdi namreč velemodro, da slovenščina tu ni „lingua del paese“, kakor ni n. pr. nemška v Milanu ali v Rimu, dasi živi ondi mnogo Nemcev. — Primerjati Slovence v Gorici z Nemci v Milanu, — to morejo le otročaji okoli „Sentinelle“. Da je je tu velik razloček, o tem že še dokažemo z dejstvi v prihodnjih 10 letih! — Čitatelji „Sentinelle“ morajo sami več govoriti slovenski nego laški, ako hočejo živeti! Altroche „non è lingua del paese“!

O novem goriškem knezonadškofu piše „Slov. Narod“ od 7. t. m.:

Sedaj, ko je dr. Missia na Kranjskem precej uredil tako, kakor želita Vatikan (? Uredn. „Soče“) in vlada, sedaj je imenovan goriškim nadškofom. Tudi tu je narodnostno gibanje Slovencev postalo odločilnim krogom jako nadležno, zlasti grofu Goluchowskemu, in prav zato se je vladi zdelo, da je dr. Missia najprimernejši mož za to mesto. Goriški Slovenci so toli radikalni, da so celo nekajkrat že izstopili iz dež. zbora, a voditelji tega gibanja so duhovniki. Vlada pričakuje, da naredi dr. Missia s tisto energijo, kakor na Kranjskem, tudi na Goriškem „red“, da omeji narodnostno gibanje vsaj toliko, da vlada ne bo imela silnostij in da bode deželni zbor v vsakem slučaju sklepčen, zato sme slobodno vzgajati klerikalizem, saj ta ni nevaren.

Izpolni li dr. Missia te nadeje? Njegovo delovanje na Kranjskem obuja domnevanje, da jih izpolni. (Mi pa smo prepričani, da jih ne izpolni, še več, da ne bo niti poskušal kaj podobnega... Uredn.) S sedanjimi razmerami na Kranjskem je zadovoljen Vatikan (?) in je zadovoljna vlada“.

„Edinost“ pa: „Prosili bi le Njegovo Prezvzišenost, da ne prezre, da stopi sedaj v veliko delikatneje in kočljiveje razmerje, nego mu je bilo na Kranjskem. Nadškofija goriška leži ob periferiji in ne v središču. Večina prebivalstva te škofije se bori za svojo narodno eksistencijo proti nasprotniku, ki ne pozna pardona. Naša udanostna prošnja je torej ta, da bi Njegova Prezvzišenost pripoznaval tudi v dejanju, da sedanja borba, ki jo bide slovenski narod na Primorskem, izvira iz plemenitih namenov, da nam je ta borba vsiljena in da jo moramo izbojevati, ako nečemo z lastno roko podpisati smrtne sodbe svojemu narodnemu in političnemu obstanku. Poleg verske tolažbe pričakujejo goriški Slovenci od novega vladike sočutja na njih žalostnem narodnem in političnem položaju. Ako jih ne prevari ta nada, sme novi vladika pričakovati odprtih src in iskrene udanosti“.

Naše stališče nasproti bivšemu knezškofu ljubljanskemu — je znano. Mnogo smo se bavili z njim, morda še preveč. — Zdaj pa stojimo pod gotovim dejstvom, da pride v Gorico kot nadškof in morda bo celo kardinal. — Da so na Goriškem vse drugačnejše razmere nego na Kranjskem, to prevzvišeni najbrže že dobro vé. Zategadel tudi mislimo, da bo na pravo stran obračal svojo odločnost, ki ga je baje najbolj priporočala za to stolico. Sama „Eco“ je povedala, da na Goriškem imamo celo nekaj framašonskih lož, ki so okužile skoro vso furlansko gospodo, katera odločuje v vseh važnih deželnih vprašanjih. Enako je tudi v Gorici. — „Eco del Litorale“ pa se bavi o misijonih med Culukafri in Hotentoti, le domačih razmer se ogiblje... Zato pa je takó, kakor je... Evo, koliko je tu posla, da se poživi katoliški duh tam, kjer ga duši usodepolni upliv drznega framašonstva.... Med nami Slovenci takih razmer ni. Kar se tiče politike v slovenskem delu deželi, je znano, da se ta dobro zaveda dejstva, da naš narod je katoliški narod. Ako imajo razni možje v nebitstvenih rečeh v časih svoje mnenje in da ga tudi prosto izražajo, je to naravno, ker drugače ne more biti. Takó bo tudi pod novim nadškofom, naj bi bil že kdorkoli. — „Soča“ dostojno pozdravi dohod novega vladike, bo vedno govorila o njem s spoštovanjem, ki ga je dolžna tolikemu do-tojanstveniku — in ga bo vedno sodila po bodočih delih, ne po preteklosti na Kranjskem.

„Miklavževica“ pri „Sokolu“. — To je bila gneča! Do 600 otrok in okoli 400 odraslih oseb se je zgnetlo v znano dvorano „Goriške Čitalnice“. Odbor in reditelji so bili kar razoroženi v svoji nalogi in oblasti, bili so „rathlos“, kakor predsedništvo poslanske zbornice na Dunaju proti zloglasni obstrukciji. Mnogo oseb je bilo še odslovljenih, ker jih nikakor ni bilo mogoče pustiti naprej, da bi še množili gnečo in zmešnjavo. Stene so bile kmalu vse mokre, pa tudi tamburice so bile take, kakor bi jih bili potonili v vodo. In vendar je bilo treba svirati na nje! — Da je bila neprilika še večja, se je vdrlo zagrnjalo na odru, da je bilo treba pripravljati in nastopati na očigledalcem. Nič prijetnega

torej! — Toda odbor in prireditelji veselice so storili več nego svojo dolžnost in ne zaslužijo nikake graje, toliko manj takó surovega zabavljanja in preklinjanja, kakoršna si je dovolil neki znani slovenski trgovec . . . , kar se je grdo zdelo celó čisto priprostim ljudem, ki so umeli, da za tako priliko bi bila potrebna štirikrat večja dvorana . . . Če pa je obisk takó ogromen, je društvu le v čast . . . Ta veselica je zopet dokaz, kakó nujno trebamo Slovenci v Gorici večjega prostora za shode, ljudske veselice itd. — Ko bo dozidan „Solski dom“, bo treba misliti na tako dvorano. Pisatelj teh vrstic podpisuje že naprej 500 gld. prispevka.

Spored veselice se je dobro izvršil. Pevski zbor šteje 22 možkih grl. Pela sta se pa le zbor „Ti osrečiti jo hoti“ in osmerospev „Vzvečer“, a opustil se je zbor „Mornar“ vsled prej opisanih nepravil. Petje je bilo prav dobro. Tamburaški zbor je štel 16 oseb; sviral je prav dobro pet komadov, med temi venec slovanskih pesmij; ako bi bile tamburice suhe, da bi odmevale krepkeje in bi se takó hitro ne razglašale, potem se bi občinstvo videlo pravi napredek tega zbora ter izvrstnost izdelkov I. Stje pušina, izdelovalca tamburic v Sisku na Hrvaškem, pri katerem si je „Sokol“ nabavil skoraj vse tamburice, letos celó za 80 gld. No kljub temu je občinstvo odlikovalo kakor pevce takó tudi tamburaše z viharo pohvalo. Hvala na trudi gg. glasbovodjema Bajtu in Širci. Le vstrajno naprej!

Veliko veselost in zadovoljnost so obujali naši otroci z deklamacijami in igro. Petletna deklica iz otroškega vrta je deklamovala ljubeznivo pesmico k „sv. Miklavžu“; enako star deček pa je prikorakal na oder prav po vojaški s čako „iz papirja“, s puško „iz lesa“ in z „bridko“ sabljico prepasan, salutoval vojaski, povedal, kakošni da „smo vojaki korenjaki“ — in zopet odkorakal z odra . . . Ljubka otročiča sta vzbudila občo veselost s svojo nepresrašenostjo in s točnim predavanjem prav prikladnih deklamacij! — Večja deklica je pa dobro deklamovala Stritarjevo „Siroto“. — Tri deklice in dva dečka so na to predstavljali igro „Sv. Miklavž“; igrice je pisana v verzih in je v dveh dejanjih. Igrali so jo neprestrašeno in prav dobro.

Po nastopu Miklavža s spremstvom so se razdeljevala darila. Od strani društva se je razdelilo: 335 zavojev slaščic (pomerance, smokve, rožiči, komfeti, orehi, medeno pecivo), 300 kolačev, 200 izlissv „Knjižnice za mladino“, veliko raznih podobice, pouk o vedenju v šoli in zunaj nje i. dr., pa še pletenico raznega blaga. — Ako marsikdo ni dobil ničesa ali le malo, naj pomisli, da odbor ni bil pripravljen na 600 otrok . . . Pa porekó, ni Slovencev v Gorici!

Odlična hvala vsem pevcem, tamburašem, darovalcem in drugim dobrotnikom, ki so pripomogli do takó sijajnega uspeha . . . Da je pa bila gneča takó velikanska, bodimo le zadovoljni, ker to je veselo znamenje, da — vstajamo, da nas je vedno več, ki skupaj tiščimo. To bo v prihodnosti sila, katero bodo morali vpeljevati vsi, tudi oni, ki nas danes se prezirajo!

Petje pri sv. Antonu. — Reč je torej zopet v redu, poje se slovenski in Gorica se še ni podrla. Pač pa so si oskrbeli lahončki še neko drugo blamažo. Prve dni, ko so peli Lahi, so sli mnogi ljudje raje mimo cerkve k sv. Ignaciju; zdaj pa, ko so lahončki razglasili, da ne bodo zahajali v to cerkev, — zdaj je ta vsako jutro natlačeno polna. Vse lahonske grožnje so v takem pogledu smešne! — Nevarnejše bi bilo, ako bi Slovence pahnili iz cerkve; v takem slučaju bi se že poznalo.

100-letna ženica, imenom Katarina Mozetič iz Opatjesela, je v goriski ženski bolnišnici. Rojena je bila 25. novembra 1797. ter je 25. pr. meseca slavila svojo 100-letnico. V bolnišnici jo hranijo le z jajci in mlekom. Telesno je precej krepka, le sluh in vid jo zapuščata.

Deželni odbor je podelil pobiranje deželnih davščin, ki so določene za leto 1898, in sicer po 50 krajcarjev od vsacega hekto-

litra na drobno potočenega piva, po 18 kr. od vsacega litra na drobno, to je izpod 56 litrov potočenih žganjin, navedenih v I. členu B. II. točka 1 postavbe od 18. maja 1875 (drž. zak. št. 84) razun špirita in pokvarjenega vina in po 10 kr. od vsacega na drobno (izpod 56 litrov) prodanih žganjin, omenjenih v 2. točki istega postavnega člena, za celo deželo g. Jos. Gornpu iz Trsta.

O božičnem času. t. j. od 18. do vštete 24. grudna vsprejemajo se pri tukajšnjem c. kr. poštnem uradu na kolodvoru denarne in vožnje pošiljatve od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer.

Rajnkemu župniku Kneippu je najcenejše zdravilno sredstvo — prav navadna voda — zelo koristila. Veliki človekoljub je bil z vodo silno obogatel. kar spričuje njegova oporoka. Tudi marsikdo izmed nas bi bil veliko na boljsem, ko bi ne poznal ne vina, ne piva in ne žganja — nego jedino le vodo, o kateri so se grški modrijani pričali, da je najboljša pijača.

Nered na pošti v Ločniku. — Iz Ločnika se nam poroča, da prihajajo tam oddana pisma za Biljano ali Medano tje kak prekasno, oziroma jih stranke nikoli ne dobe. Kje tiči uzrok? Prosimo, da se poskrbi za boljši red!

Iz St. Petra na Krasu nam poročajo: „Tu so lani mnogi zasebniki kupili vina pri „Vinarski in sadjarski zadrugi za Brda“, kakor je priporočala „Soča“. Vsi so bili jako zadovoljni z blagom in ceno. Tudi letos kupijo vina za naše skromne potrebe. Le naprej! Tukajšnji c. kr. poštni urad je podržavljen od 1. t. m. Hvala za to gre ravnatelju dvornemu svetniku Pokorniju. Tudi voditelj urada g. Karis je jako priljubljen.“

Mesto poštnege odpravnika v Čepovanu. — Razpisuje se mesto poštnege odpravnika pri c. kr. poštnem uradu v Čepovanu (pol. okraj Gorica) proti pogodbi in kavciji 200. Dohodki so naslednji: Letna plača 140 gld., uradni pavšal 40 gld. in letni pavšal, kateri se ima po dogovoru določiti, za vzdržavo jednokratne pesne zveze med Čepovanom in Solkanom. Prošnje v teku treh tednov na c. kr. pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

Poštni urad pri Sv. Luciji naznanja, da je 1. t. m. začel poslovati pri c. kr. poštnem uradu „Sv. Lucije“ selski pismonoša, ki opravlja svojo službo celi teden, razun nedelj, in obhodi po dvakrat na teden vse vasi, selišča in samote pripadajoče temu uradu.

Častite naročnike naše tiskarne, kateri so naročili kaj za tisek, prosimo potrpljenja, ker vpeljava motorja na plin nam ovira redno izvrševanje naročenih del. Na vsak način izvršimo pravočasno vsa naročila.

Ostala Slovenija.

*** Učiteljstvo slovenske deške šole v Trstu** vabi k veselici v prostorih „Slovanske Čitaonice“ (Via S. Francesco št. 2) kojo priredi v nabavo potrebnih učil učiteljstvo slovenske deške šole družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Trstu v sredo dne 22. decembra 1897. Vstopnina 30 nč., za otroke 15 nč. Sedeži po 20 nč. Začetek točno ob 6 in pol uri zvečer.

V Marežigah pri Kopru se je ustanovilo pevsko društvo, v Pulju pa društvo „Prvi Istrski Sokol“, kateri je imel 8. t. m. svoj prvi občni zbor. Društvo šteje že sedaj nad 100 članov, in si je preskrbelo dva diplomirana učitelja telovadbe. To je jako vesel pojav, tembolj, ker so se puljski Italijani trikrat trudili ustanoviti svojo žinastiko, a se jim ni posrečilo dobiti dovolj udov.

Kranjska. — „Glasbena Matica“ je praznovala slovesno 8. t. m. svojo 25-letnico. Opoludne je bila slavnostna javna seja v pevski dvorani s slavnostnim govorom, o 5. uri popoldne pa jubilejski koncert v Sokolovi dvorani „Narodnega doma“. Z velikim naporom s pomočjo za glasbo navdušenih rodoljubov jo je ustanovil l. 1872

Vojteh Valenta, in iz malega zrna vzraslo je veliko, krepko drevo — središče ²⁰venske glasbene umetnosti.

Deželna vlada kranjska je nastavila slovensčine nezmožnega čifuta Grünhuta državnim iuženirjem za Kranjsko! Ali res ni bilo dobiti Slovence ali vsaj Slovana za tak posel? Nemški čifut c. kr. uradnik na Kranjskem!

*** Mestna godba ljubljanska** se stanovi s 1. majem prih. leta.

*** Vrhniško lovsko društvo** je imelo v nedeljo 12. t. m. izredno srečo na velikem lovu na Raskovcu. Ustrelilo se je 66 srn.

*** Pater Hrizogon Majar.** — Časniki so bili raznesli vest, da se je slovenski pisatelj frančiškanski pater Hrizogon Majar utopil.

Gospod pater se živi in je doposlal „popravek“ listom, da se slučajno ni utopil, nego le vsled knajpovanja izpodrsnil in se zunaj in znotraj pošteno naknajpal.

*** Delniško društvo lokalne železnice Vrhnika-Ljubljana** se je ustanovilo s sedežem na Dunaju. Za predsednika upravnega odbora je bil izvoljen baron Schwegel (nemškutar).

*** Obilo snega** je padlo na Kranjskem, zlasti na Gorenjskem. V Kranjski Gori so ga imeli 5. t. m. 140 cm, v Ratečah celo 170 cm, po nekaterih krajih ga je padlo menda celo do 3 m.

Štajersko. — Okrajno glavarstvo v Ptuj bode izdajalo dvojezičen lastni uradni list.

Koroška. — Slovenski odvetnik dr. A. Kravt iz Celovca uraduje vsaki torek v Pliberku.

Za zmago pri občinskih volitvah se je unel vroč boj med Slovenci in Nemci. V Št. Petru nad Velikovecem so spravili Slovenci 5 mož v občinski odbor.

Deželnemu stolnemu mestu Ljubljani pridružila sta se občinska sveta mest Rudolfovega in Škofje Loke. Sklenila sta resolucijo glede škandaloznih pojavov v poslanski zbornici in pouličnih izgredov na Dunaju in Gradcu in glede složnosti vseh avstrijskih slovanskih državnih poslancev.

Narodni dom v Mariboru je že dozidan in pride kmalo pod streho. Poslopje bo obsežno dovolj za vsa mariborska narodna društva.

Štajerski deželni glavar grof Grun-daker Wurmbrand je odstopil. Mož je „vojvodoval“ na Štajerskem celih 13 let in bil Slovincem ves čas nasproten. Bil je nekaj časa tudi minister.

Razgled po slovanskem svetu.

Dopolnilne volitve na Hrvaškem. — Dne 1. in 4. t. m. je volilo 8 okrajev poslance v deželni zbor hrvaški. V 5 okrajih so zmagali magjaroni, dočim je združena opozicija rešila le 3 mandate. Čudno to ni, kajti s takimi načini in sredstvi, kakor hrvaška vlada za svoje pristase, ne dela nikjer noben vladin aparat, ne dela nikjer nobena stranka. Volilni boj hrvaški se da primerjati le še onemu na Magjarskem, kjer si brez pobojev, brez krvavih glav i t. d. volitev niti misliti ne morejo.

V vseh teh 8 volilnih okrajih so bili prvotno izvoljeni kandidati združene hrvaske opozicije, ki pa bi bila vsled tega v saboru preštevila, kar vladi nikakor ni ugajalo. Le to je bilo vzrok, da so se dotični mandati razveljavili in da so se razpisale nove volitve. Te dopolnilne volitve bi se bile morale vršiti zadnji čas do 20. septembra t. l., toda vladin aparat je potreboval časa, da volilce obdela. In vladin aparat je delal in obdelal volilce. Moralna zmaga je na strani opozicije, ker je podlegla le vsled krutih nasilstev.

Kandidatom združene opozicije je bilo prepovedano predstavljati se svojim volilcem, še pokazati se niso smeli v svojih volilnih okrajih. Tako se je primerilo, da je vlada pri-jela opozicijskega kandidata, ko je ta ravno pri svojem prijatelju obedoval in ga odgonskim po-tem odpravila v Zagreb. Nasprotno pa so imeli vladni kandidati odprto pot po celi deželi,

vodili so je celo uradniki. Občine so dobile nalog vsakega tujega človeka iztirati in vsak teden uradno poročati, koliko glasov je vladnemu kandidatu v občini zagotovljenih. Okrajna oblastva so klicala volilce k sebi in zahtevala od njih obljubo, da volijo vladnega kandidata. Volilcem so se obljubovale razne ugodnosti, če volijo na vladno stran, a zopet se jim je na vse mogoče načine grozilo, ako so ostali zvesti svojemu prepričanju; takim volilcem se je celo prepovedalo svoje domovanje brez dozvole občinskega urada zapustiti. Po vseh vaseh teh volilnih okrajev so se morale hiše ob 8. uri zvečer zapreti, po tej uri ni smel nihče več na cesto.

Se celo ženskam je bilo prepovedano pogovarjati se o političnih zadevah. Opozicijske časopise so občinski uradniki konfiskovali, da listov niso dobili opozicijski volilci v roke. Uredniku nekega malega lističa je ukazal občinski načelnik, naj mu, preden pridejo v tisk, predloži vse rokopise v pregled, dasi načelnik — navaden ključavničar — sam komaj pisati zna. Nek gostilničar v Koprivnici je kupil glasovir, pozabil pa glasovir oblastvu prijaviti — in kaznovali so ga s 300 gld. globe; in ker je namesto 300 gld. glasovir oblastvu ponudil, so ga kaznovali s zaporom 8 dnij. Sila kola lomi, gostilničar se uda, obljubi, da bode za vladno stranko volil — in obe kazni so mu odpustili! Okrajne oblasti so odredile priprave, ki so naravnost klasične. Uvedle so volilna pooblastila ali certifikate. Vsak volilec je moral priti po svoje pooblastilo osobno, a za to sta bila odločena samo dva dneva in od teh dveh dnij le vsak dan po dve uri od 10—12 dopoldne. Misliti si moremo, koliko kmečkih volilcev ni utegnilo priti ravno tista dva dni in ob ravno tistih dveh urah! Brez pooblastila pa ni smel nihče na volišče.

Volilni okraj Stubica ima 154 volilcev. Pri zadnjih volitvah je dobil opozicijski kandidat 14 glasov večine. Uprav 14 volilcev so na podlagi znanega patenta iz leta 1854. kaznovali s kaznijo po 14 dnij, ker so volili opozicijskega kandidata. To kazen bi bili morali nastopiti 28. sept. t. l.

Toda nastop kazni je bila vlada odgodila za sedaj. O polnoči med 19. in 20. novembrom so ti volilci dobili ukaz, da morajo nastopiti odmerjeno kazen 20. nov. — teh 14 mož ni torej moglo ne po legitimacije in ne na volišče. V noči 19.—20. nov. so prišli orožniki ponje, je vklebili in odgnali v zapor.

V drugih okrajih morajo volilci, ki so pred mesci dobili kako kazen, sedaj kazni nastopiti. Po vseh cestah, stezah, kolovozih, nastavljeni so orožniki — v nekatere okraje so odposlali celo vojaštvo.

V novograjskem okraju je bilo kapelanom prepovedano iti kam drugam nego v cerkev, niti v šolo niso smeli hoditi podučevati krščanski nauk!

Zopet v Goli so vtaknili pod ključ kar vse opozicijske volilce.

Časopisje se je neusmiljeno plenilo.

Ban Khuen-Hedervary je zelo bolan, in se zdravi v Opatiji, dočim doma na Hrvaškem njegov posel — prav po njegovem receptu — opravljajo brezobzirno — veliki župani.

Sabor se je sešel 6. t. m. Dasi je zjedinjena opozicija zmagala samo v treh okrajih, se moramo vendar čuditi železni ustrajnosti njenih pristašev. Nasilstej pri teh volitvah ni mogoče popisati. Čuditi se moramo toli zavednim kmečkim volilcem, dasi jih je vladni aparat dušil z vsemi sredstvi in jih zapiral; celo streljalo se je nanje. Hrvaška mesta, hrvaška mestna inteligenca naj sa gre rodoljublja učiti k prostemu hrvaškemu kmetu! Na kmetih zmaguje opozicija, mesta pa so v pesteh magjaronskih! Sam prestolni Zagreb, središče hrvaško, ima magjaronsko občinsko zastopstvo in magjaronskega župana.

Koliko časa bode hrvaška inteligenca še to trpela?

Hrvaški minister baron Josipovič se e udal lepim obljubam ogerskega finančnega ministra in ostane še na svojem mestu v Budimpešti.

Glavno mesto Dalmacije Zader, je v stiski radi vode, dovažati je morajo celo iz Reke, kar poprek na dan stane 350 gld.

Mestni očetje — sedanji in njihovi predniki — skrbje in se brigajo za vse drugo — le za najpotrebnejše ne. Ves občinski svet zaderski je italijanski — naravno je toraj, da možje nimajo časa ne denarja za vodovod, prav kakor pri nas.

Srbija — je po dolgem dogovorjanju s sv. Stolico sedaj dobila apostolskega vikarja v osebi bosenskega frančiškana očeta Ivana Vuičića.

Katoliki v kraljevini Srbski do dandanes niso imeli svojega posebnega višjega pastirja.

Raznoterosti.

*** Štiri največja mesta na svetu.** — Dosedaj zavzemalo je prvo mesto za Londonom, največjim mestom na svetu, mesto Pariz, nato Berlin in Novi York. To mesto postalo, oziroma je že drugo največje na svetu. Kajti združilo se je z mestom Brooklyn in nekaterimi predmestji v jedno občino in mesto, z imenom Veliki Novi York. Prebivalcev štela so imenovana mesta l. 1896: — London 4.433.018, Novi York 3.294.865, Pariz 2.511.955, Berlin 1.715.000. Hiš je v Londonu 600.000, v Novem Yorku 167.000 (zasebnih je 130.000) v Parizu 100.600, v Berlinu 23.307. Ploščina, katero ta mesta zavzemajo jo: London 3042, Novi York 1932, Pariz 966, Beroli 550 hektarov.

*** V čeških gozdih** postrelili so leta 1896. jelenov in srn 16.903, črne divjine 667, zajcev in kuncev 337.006, raznih kokoši in ptičev 7067, fazanov 37.158, poljskih kokoši in prepelic 306.448, gozdnih kljunačev 2414, močvirnih kljunačev 553, gosi 521, rac 10.858. — Škodljivih živali: 3009 lisic, 2920 kun, 9309 dihurjev, 257 vider, 327 jazbecov, 804 podlasic, 744 različnih sov, 42.972 različnih jastrebov, 4391 vran in srak.

*** Tobaka se pridelava** na vsem svetu na leto poprečno tisoč milijonov kilogramov. Zanimivo je, koliko pride na enega človeka na leto. Holanci so najhujši tobakarji; tam pride 6¼ funta na enega prebivalca, v Belgiji 5 funtov. Turk. ki ga imamo za najhujšega kadilca, potrebuje le 4 funte. V Ameriki pride le 3¼ funta na prebivalca. Potem slede: Nemčija, Francija, Španjlsko in Italija. Najmanj v Evropi kadé Angleži.

*** 24 tisoč goldinarjev strgal.** — Odvetnik Albert Harzanyi iz Debrecina se je preselil v novo stanovanje, a svoje vrednostne papirje je pozabil v neki omari v prejšnjem stanovanju. Na dan neke veselice je pustila v hiši stanujoča Schwarz svojega desetletnega sina ter še dva druga dečka v bivši odvetnikovi sobi. Otroci so našli v omari zapečateni zavitek, v katerem so bili Harzanyijevi vrednostni papirji; igraje so jih strgali ter jih nekaj celo na cesto vrgli, katere so našli potem orožniki. Škode je 24.000 goldinarjev. Ker je Harzanyija baš tedaj ostavila tudi soproga, je revež skoro zblaznel.

*** Konjsko meso** so začeli na Dunaju za vžitek rabiti pred petdesetimi leti. Grof Barth povabil je takrat 52 avstrijskih zdravnikov k pojedini, ter jim postregel s kuhanim, pečenim in oprazenim konjskim mesom. Zdravniki so to jed pohvalili in rekli, da ni slabejši od govejega mesa. Stvar se je razširila po časopisih, govorilo se je mnogo o tem, bili so nekateri zoper tak užitek, drugi pa so hvalili, ker konj je le čisto lepo hrano. Čez sedem let šele odprl je konjsko mesnico nek podjetni mesar v nekem dunajskem predmestju. Danes pa imajo konjski mesarji na Dunaju že svojo zadrugo, pri kateri je udeleženi 200 mesarjev. Dunajčanje povzijejo sedaj poprek na leto 20 tisoč konj.

Narodno gospodarstvo.

S čim si nadomestimo bobovo kavo?

(Članek, važen za vsako gospodinjstvo.)

Že dolgo časa poskuša se bobovo kavo nadomestiti s surogati najrazličnejših vrst. Ker je pričelo prosto ljudstvo samo to poskušati in se je na industrijskem polju

te poskuse z ozirom na nastale potrebe le posnemalo ali ponavljalo, mora toraj bobova kava imeti svoje slabe strani, katere čutimo rekel bi nekako po naravnem nagibu in sicer ne toliko z gospodarstvenega, kolikor veliko bolj z fiziološkega stališča.

Pričetkom pili so to kavo samo bogataši, a pozneje omogočilo se je to tudi najnižjim ljudskim slojem s tem, da so se pridejale bobovi kavi cenejše priměsi. Na ta način postala je ta kava splošno skoro nepogrešljivo dražilo.

Obe te točki treba je vpostevati, ko se oziramo po neškodljivem, mogoče celo koristnem nadomestilu bobove kave.

Vsled tega zadnjega vzroka zdi se nam za sedaj skoro nemogoče, povrniti se k dobrih šegam naših prednikov in zajuterkovati krepko juho ali sok, kakor je to v odgojevališčih na Angleškem še sedaj v navadi.

To šego spodriti se je posrečilo kavi zaradi tega tako lahko, ker ni samo čutom prijetna, temveč ker tudi vzbuja v nas poželenje po čvrsti hrani, kot je n. pr. kruh, surovo maslo itd. in ker dovaja nadalje navadno z mlekom zmešana telesu vendar za delo potrebnih močij. Toda ne samo tem okoliščinam ima se zahvaliti bobova kava, da se je posebno v zadnjih letih tako splošno razširila. V prvi vrsti pokazala se je kot izvrstno budilo in dražilo za oslabiljene živce. Vzrok tega vpliva je nek alkaloid, takozvani kofein, katerega je našel Kunze leta 1820 v bobovi kavi. Ta pripada toraj onim dražilom, kateri imajo v sebi alkaloidne, kot n. pr. opij in tobak. Ti strupi, kateri delujejo v okoliščinah v zdravnikovih rokah ugodno, utegnejo postati najhujši sovražniki, če se jih v večji meri ali predolgo jemlje in se na nje navadi. Glavabol, prečute noči in dražljivost živcev so prva znamenja. Predvsem pa vznemirja kofein srce. Z jedno besedo, kava vznemirja najprvo vse živce, a pozneje jih popolnoma oslabi; vsem tem se še redno pridružuje črevesni katar. Vpliv na živce se pojavlja najbolj, kakor se je že zgoraj omenilo, v glavabolu in dražljivosti čutnic, katera se lahko stopnjuje do blodnje. Vpliv na srce se pa kaže s tem, da bije žila hitreje, lahko in nepravilno, človeka poletava se nekaka tesnoba ali bojazen in mrazi ga. Mišice oslabe in zgube prejšnjo sigurnost. Še v večji meri pojavlja se pa to pri prebavljanju: posledice so te, da človeku ne diši jed, da ne opravlja redno svoje potrebe in da dobi črevesni katar.

Sestavine jedil, koje imajo dušek v sebi oprejemajo se le počasi, jedila pa, katera imajo veliko beljaka v sebi se s kavo sploh ne strinjajo. Vsled tega upliva na srce, mišice in na živce je kava posebno nevarno sredstvo ljudem, kateri mnogo delajo z rokami, toraj ravno našim delavcem. Ta šega, takoj zjutraj, ko se je telo po spanju okrepilo, pričeti dan s tem, da se živce takoj oslabi s strupom, kakor je to bobova kava, in se tako zmanjša njihova zmožnost za prihodnje delo. Prvemu dražljivemu učinku, slediti mora po potrebi nekaka oslabeledost, tako da je treba kmalu novih dražil za zajutrek, na primer alkohola. Tako se prične dan na zdravju škodljiv način z jutranjo kavo.

Posebno nevarna je pa bobova kava otrokom, kojih živeci in organi za prebavljanje se na ta način že za naprej pokvarijo in oslabe. Kako malo starišev ve, kako škodljivo in za vse življenje nevarno je navaditi otroke na dražila, kakor so to n. pr. bobova kava, pivo, vino itd. S tem se napravi temelj celi vrsti najrazličnejših bolezni. Na vsak način nam je dolžnost to povdarjati, da je to v rodovinah tako običajno uživanje kave za ljudstvo pogubonosno.

Zoper zlorabo alkoholovo pričelo se je delovati po vsem omikanem svetu in sicer poskuša se alkohol pri onih, kateri so na tako draženje živcev navajeni, nadomestiti z drugimi dražili.

V to služijo v boju proti alkoholu (tega imenujejo Gronlandci „ono vsled česa se zgubi razum“) v prvi vrsti kava in čaj!

Toda strup ostane konečno le strup. Ako stvar natančneje premostrimo, ni nadomestitev alkohola s kofeinom ali ona mor-

fin s kokainom veliko razumnejša. Pri prvih iz navade je pač kava v primeri z alkoholom manjše zlo, toda zlo je vendar le.

Glede na mladi naraščaj treba bi bilo pač resno poskrbeti, da se vsa ta dražila odpravijo iz rednih živil in da se z ozirom na sedanjo ljudsko hrano polagoma poskuša vpeljati kako premeno.

Kar se dosedaj navadnih surogatov tiče, vsled katerih je pa bobova kava cenejša ali nikdar pa ukusnejša ali zdravju v prid, morajo se ti pač ravno tako kot higijenično zlo, vsled katerega so ubogi in slabotni najbolj prizadeti.

In ker so ti surogati, ko pridejo v prodajo navadna že smleli, izpostavljeni so pri vsem tem že večkrat dokazanemu ponarejanju in zdravju škodljivim priměsim.

Edini kavini surogati, kateri zdravju najbolj prija, so oni iz cerealij, kateri se sedaj pripravljajo na ta način, da se opravi ječmen, še raje pa sladje. Ječmen se spremeni vsled sladja tako, da se jeden del skroba, kateri se nahaja v njem, spremeni v skrobni sladkor (dextrin); ta se v vodi razpusti in je lahko prebavljiv. Vsi ti preparati imeli so pa to slabo stran, da je imel njihov polivek ali okus po moki, ali je bil sladak, zopern, ali pa grenak in žarek, tako, da niso bili niti sami, niti zmešani z bobovo kavo za trajno vživanje: to najdemo še dandanes pri vseh sladnih kavah, katere sestojé le iz navadno žganega sladja ali iz praznega ječmena. S tem se toraj ni nič napredovalo.

Vse drugače je pa to pri znani Kathreinovi sladni kavi, s katero smo dobili še le sladno kavo v pravem pomenu besede. Ta je brez vseh dosedaj navedenih slabih strani. Najvažnejše pri pripravljanju te kave je pa to, da se je posrežilo dati ječmenu, kateri se na poseben način sladi, s pomočjo nekega izvlečka, dobljenega iz kavinene zrna, ukus in vonj bobove kave. S to na Kathreinov način pripravljeno sladno kavo dosegel se je v istini proizvod, s katerem se ne more nobeden dosedaj znani primerjati in čegar polivek ima popolnoma okus po bobovi kavi, ne da bi pa imel pri tem tudi one, zdravju škodljive lastnosti te kave. Če nalijemo Kathreinovo kavo v čašico, je ta po vonju, barvi in okusu tako izrecno podobna bobovi kavi, da se, če prilijemo mleko in nadrobimo kruh, komaj spozna kak razloček.

Že več slavnih kemikov in higienikov, kakor n. pr. gospodje profesorji tajni svetnik pl. Pettenkofer, pl. Ziemsen, pl. Virchow, pl. Aubry, dr. m. Mansfeldt, prof. dr. Hofmann, i dr. analizovalo je, da bi proučili sestavo ta Kathreinov preparat. Zadnji preiskaval ga je znani higienik prof. dr. Ferd. Hueppe in v Pragi. Preiskave so pokazale, kar bi utegnili tu ravno najbolj zanimati, da znaša vsebina duškovih snovij ali sadlinskega beljaka 8.31% do 10.81% in ekstraktivnih toraj redilnih snovij 44.67% do 55%. Preparati so nadalje popolnoma prosti tujih in škodljivih sestavin. Ta kava je posebno z ozirom na to, da ima v sebi mnogo beljaka, kateri se rad razpušča, masti, mnogo izleška in posebno veliko srobotnega sladkorja, vsega oziroma vredno redilno sredstvo, tako da se še ta lastnost pridružuje že itak povoljnem vplivu te kave na naše živce. V nasprotju z bobovo kavo pojavlja se takoj pričetkom dobrodejni in krepilni učinek in nič ni čutiti one oslabelosti in omlahnosti. Pred vsem ni nikakega slabega vpliva na prebavljanje, tako da se ta preparat, ne glede na druge prednosti, kot nadomestilo bobove kave priporoča vsakemu, posebno pa otrokom, bledičnim deklicam in slabotnim ženam.

Če je pa vsled večletne navade težko opustiti bobovo kavo in pričeti piti sladno kavo, tedaj pokaže se sladna kava kot najizvrstnejša primes, ker napravi v večji množini vsled svojega dobrega ukusa bobovo kavo želodcu priključivejšo in deloma odstrani njene zdravju škodljive lastnosti. Kathreinova kava se toraj tudi v tej smeri toplo priporoča. Tudi otrokom je mlečna hrana, če se jima primeša sladna kava prijetnejša in jim tudi bolj ugaja.

Z vsakega stališča razvidno je toraj, da se je v Kathreinovi sladni kavi našlo dolgo zaželeno nadomestilo, kakor tudi najboljše primes za bobovo kavo, katero je največjega higijeničnega pomena za one slojeve našega ljudstva, kateri si služijo svoj kruh z rokami in sicer ne le kakor živilo, ampak tudi kakor hrana.

Književnost.

Ročni „Kažipot“ po Goriškem. Trstu in Istri za l. 1898. — IV. letnik. Cena 40 kr. Trdo vezan 60 kr. (S pošto 5 kr. več). V Gorici. Tiskala in založila „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. 1897. Pod tem naslovom je izšel ročni „Kažipot“, kateri je namenjen Slovincem za mesečno občevarje. V istem so našteje oblastni v Gorici ter županstva s popolnim imenikom gg. duhovnikov, županov učiteljev, trgovcev, obrtnikov in gostilničarjev po Goriškem. Za leto s se je na kratko zbralo glavnejše podatke iz Trsta ter popis županstev v Istri. „Kažipot“ je v žepni obliki ter mehko broširan v platno (stane le 45 kr. s pošto). Dobi se tudi trdo vezan za 65 kr. Ima tudi obširno beležnico, mnogo oglasov, ter kot dodatek „Vožnired železnic, parnikov in poštinih zvez na Primorskem in Kranjskem“. Ta „Kažipot“ pride do bro posebno goriskim in isterskim županstvom tudi za uradno uporabo. — „Sočini“ naročniki dobé „Kažipot“ brezplačno s prihodnjo številko.

Ilustrovani narodni koledar za l. 1898. Leto X. Uredil, izdal in tiskal Dragotin Hribar v Celju. — Cena mehko vezanemu 70 kr., trdo in lično 1 gld., po pošti 10 kr. več. — To je zopet elegantna knjiga iz Hribarjeve tiskarne; med slovenskimi koledarji in sploh med knjigami, ki so izšle letos, zavzema ta gotovo prvo mesto. — Poleg skrbno odbranega gradiva je obilo prav krasnih slik, nekatere v barvotisku. Kdor more potrositi gld. 1.10, naj si naroči to zares lično slovensko knjigo.

Bog i Hrvati, ilustrovani hrvatski narodni kalendar sa poslovnim i zabavnim prilogom sa odjelom za muhamedance, sajmovnikom i šematizmom za prostu godinu 1898. Uredio Vjekoslav Fleišer. Tečaj V. Zagreb. Tisak i naklada Antuna Scholza 1897. Broširan 50 nč. Vezan 70 nč.

Loterijske številke.

11. decembra:					
Dunaj	54	69	71	10	32
Gradec	20	63	65	26	54
18. decembra:					
Trst	52	6	77	64	15
Linc	3	37	39	18	28

Dunajska borza

20. decembra 1897.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	65	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	„	65	„
Avstrijska zlata renta	121	„	35	„
Avstrijska krona renta 4%	101	„	55	„
Ogerska zlata renta 4%	121	„	65	„
Ogerska krona renta 4%	99	„	50	„
Avstro-ogerske bančne delnice	943	„	—	„
Kreditne delnice	350	„	60	„
London vista	120	„	20	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	„	97 1/2	„
20 mark	11	„	80	„
20 frankov	9	„	55	„
Italijanske lire	45	„	62 1/2	„
C. kr. cekini	5	„	70	„

Tržne cene.

		za 100 kilov	
Kava: Santos	gld.	100—	do 120—
Sandomingo	„	140—	„ —
Java	„	135—	„ 154—
Portorico	„	135—	„ —
Ceylon	„	170—	„ —
Sladkor	„	37—	„ 38—
Špeli	„	52—	„ 56—
Petrolji v sodu	„	18 1/2	„ —
v zaboju	„	6—	„ —
Maslo surovo	„	75—	„ —
kuhano	„	85—	„ —

Moka: Ogerska.

št. 0 gld.	20-80	št. 1 gld.	20-60	št. 2 gld.	20-40
„ 3 „	20-20	„ 4 „	19-90	„ 5 „	19-60
št. 6 gld. 19—					

Otrobi debele	gld.	4-60	do 7-20
drobne	„	4-40	„ 4-80
Turšica navadna	„	5-80	„ 6-50
Oves	„	6-80	„ 7-80

Zdravnik

Dr. M. Keršovani

ordinuje v lastni hiši

v ulici Barzellini h. št. 2.

Ivan Drufovka

trgovec v Gorici na Travniku
ima zalogo vsakovrstnega blaga
in čevljarskih potrebščin.

Podružnica za usnje, železnino in razno
blago v Sežani.

Postrežba kolikor le mogoče točna.
Naročila z dežele izvršujejo se z največjo skrbnostjo.

Cene zmerno.

Prostovoljno se prodaja

v Skriljah št. 27 še nekaj finega formusa, to je, ormare za obleke in druge z štirimi predali, kakor tudi razne predmete. Kupaželjnini je vedno na ogled.

Agenti

se iščejo za prodajo novih izdelkov, ki so neobhodno potrebni ne samo meščanu, nego tudi kmetovalcu. Tudi kot postranski posel opravlja to agenturo lahko vsakdo, ki ima znanstva v zasebnih krogih. — Visoka provizija ali stalna plača se zajamči. — Ponudbe vzprema **Fr. Pokorny** v Pragi, Petrova ulica 8.

V vsakem pošto oddajnem okraji, v vsakej fari in po potrebi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od nekega, mnogo let obstoječega, avstrijskega podjetja prve vrste. Pismene penudbe pod „V. u. G.“ Gradec, poste restante 183

Nova trgovina.

Podpisana naznanjata, da sta odprla v **Semeniški ulici št. 1 v Gorici** (v lastni hiši, kjer je „Trgovsko-obrtna zadruga“)

trgovino z jedilnim blagom.

Priporočaje se veleslavnemu občinstvu, beležita s spoštovanjem

Andr. Kopač in Jos. Kutin,
trgovca.

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom

v Stolni ulici št. 2. v Gorici

(tam, kjer je tobakarnica)

priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso iz tovarne
ARNOLD & GUTMANN z Dunaja.
Zaloga žveplenk družbe sv. Cirila in
Metoda.

Najlepše darilo!

Prešeren — Poezije,

s sliko slavnega slovenskega pesnika. Vezanje je elegantno v usnji z zlato obrezo. — Cena samo gld. 1.— s poštnino gld. 1.05.

Jenko Simon, — Pesmi,

1. zvezek, s pesnikovo sliko in 9 družih krasno risanih slik; vezanje je elegantno v usnji in zlato obrezo. — Cena samo gld. 1.— s poštnino gld. 1.05.

Drugi zvezek, ki bo obsegal do sedaj še ne izdane pesmi, izide v jeseni.

OTO FISCHER,

knjigotržnica v Ljubljani
Kongresni trg.

S. 164 — 26 — 1
P. 57 (Cl.)

Artur Makutz klepar

v Ozki ulici št. 1 v Gorici.

priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in na
deželi za razne kleparske dela.

Trgovce in krojaški mojster

FRANC NOVIČ

v ulici sv. Klare št. 6 v Gorici

izdeluje

obleke po meri po najnižji ceni,

prodaja vsakovrstno sukneno in domače blago.
Priporoča se p. n. gospodom v Gorici in na
deželi, kakor tudi častiti duhovščini za bla-
gohotno podporo.

Prvi in najstarejši fotografično-umetniški zavod

Antona Jerkiča v Gorici na Travniku

(poleg nedškofije št. 11)

prevzema vsa v fotografično stroko spadajoča dela do
naravne velikosti; izdeluje fotografije na porcelan, na
broše (najnovejša iznajdba), na žido, platno itd., akvarele,
oljnate slike; posnema po starih fotografijah pomanjše-
valno ali povečevalno na najokusnejši način. Neprekos-
2 ljivo delo jamči. Cene poštene. 26—2

Edino

v Stolni ulici št. 13 (Via del Duomo)

nasproti eliki cerkvi
je velika zaloga raznovrstnega
manufakturnega blaga po naj-
nižji ceni.

Za obilno obiskovanje se toplo priporoča

E. Šusteršič & C.

Velika zaloga

kmetijskih in drugih strojev, pomp
za vodnjake, decimalnih vag in plaht
za pokrivanje vozov

iz tovarne Bertold Kraus v Pragi
se nahaja

v Gorici na Travniku št. 16 (zadej).

Vaclav Zima,

izdelovalnica gospodarskih strojev v Přepychach
u Opocna na Češkem. izdeluje kot posebnost

Čistil. mline za žito

po svojem patentovanem izumu. Mlini so znani
v novejši dobi kot najboljši.

Slamoreznice

57 4—4

z noži notri brušenimi, ki so
pripoznane kot najboljše,
kakor tudi

Žitni drobilci z mlinskimi
kamni

svojega patentovanega izuma, ki se od drugih
močno razlikujejo, se lažje gonijo in bolje delajo.

Univerzalni brzi pralni stroji z žmikalniki,

ki so neizogibni za vsako hišo, ker se z njimi
pri pranju polovico prihrani.

Za vse svoje izdelke jamčim najboljšo
jakost, solidno postrežbo in zelo zmerne cene.
Cenike pošiljam na zahtevo brezplačno in pošt-
nine prosto.

**Slovinci, podpirajte le svoje trgovce, obrt-
nike, zdravnike, odvetnike itd., držite se strogo
gesla „Svoji k svojim!“**

Sodar Franc Rusjan

v ulici Vetturini 9. — Gorica — (v hiši kje je ljud-
ska posojilnica) priporoča se gg. trgovcem z vinom
in vinogradnikom za izdelovanje novih in poprav-
ljanje starih sodov in izdelovanje vseh, v njegovo
stroko spadajočih del. (cl.)

Podpisani naznanja, da je otvoril v Podgori
h. št. 185, lastno izdelalnico raznovrstnih te-
stenin kot so n. pr. makaroni, rezanci, biguli
i. t. d. (cl.)

Priporoča se svojim rojakom v Podgori in
drugod za obilna naročila. **Jožef Bizaj.**

Franjo Jakil

Tovarnar kože v Rupci

zaloga v Gorici Rabatišče 2.

Ivan Reja

začasni oskrbnik vinarskega in
sadjarskega društva za Brda s se-
dežem v Gorici, ulica Barzellini št.
20. in gostilničar „Alla Colomba“
v Gorici, na voglu ulice Morelli.
Priporoča se rojakom v mestu in deželi.

ANTON OBIDIČ

čevljar v Semeniški ulici št. 4 se
priporoča Slovincem v Gorici in
v okolici za blagohotna naročila.

Jožef Rojic - Čerin

v Cerknem

prodaja 20° pristni brinjevee (liter po gld. 1-10)
in brinjevo olje (deka 2 kr.)

Zaloga piva iz prve kranjske eksportne pivo-
varne T. Frölich-a na Vrhniki pri Ljubljani — pri-
poroča izborno pivo v sodčkih in steklenicah — ro-
jakom v mestu in na deželi. — Zastop in zalogo za
Gorico in deželo ima **Joško Rovani**
v Rabatišču št. 18.

Anton Vodopivec

gostilničar

„pri petelinu“ v Trstu via Ghenga
št. 7. (zraven j. kolodvora),
ima zalogo vipavskih vin v Prvačini
pri Gorici.

IVAN DEKLEVA

veletržec z vinom,

ima v svojih zalogah vseh
vrst domačih in istrskih vin.
Cene zmerne.

Pek Karol Drašček

priporoča

pekarijo v Riva Corno 4
in podružno prodajalnico kruha
v Semeniški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici

Solkanska ulica 9

priporoča pristne čebelno-voščene sveče
kg po gld. 2-45. Za pristnost jamči s 1000 kron.
Sveče slabjših vrst po jako nizki ceni. Zaloga
kadil za cerkve po gld. 1-20, 1 gld., ter 50 kr. kg.
Razpošilja na vse kraje avstro-ogrske monarhije.

Trgovce z vinom Ant. Pečenko

Vrtna ulica št. 8.

priporoča v sodčkih od 56 litrov naprej
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,
briskih in istrskih in dalmatinskih vinogradov.
Cene zmerne, postrežba točna.
Za pristnost vina jamči.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici št. 23

priporoča

svojo trgovino raznih jedilnih
potrebščin. Postrežba točna.

Ambrož Furlan

v Tržaški ulici št. 4

priporoča svojo trgovino je-
dilnih potrebščin in domačih
pridelkov.

Tovarna vinskega kisa

K. Makuc

v Rabatišču št. 20 v Gorici se
toplo priporoča trgovcem na deželi.

Anton Koren

Gosposka ulica 4

priporoča razno lončarsko, porcelansko in stekleno
blago, reže in uklada šipe ter pripravlja okvirje.

Saunig & Dekleva

glavna zaloga „B a m b u s“-dvokoles iz graške to-
varne in zaloga pušk, streljiva, šivalnih strojev
itd. v nunki ulici št. 16. Popravilnica koles
in izdelovalnica žičnih blazin v nunki ulici št. 14.

Hausner & Lokar

tovarna usnja v Mirnu pri Gorici.

Zaloga in prodaja na drobno v
Gosposki ulici št. 9.

Klobučar Anton Fon

v Semeniški ulici

priporoča svojo bogato zalogo
klobukov in kap ter gostilnico
preskrbljeno z izborn. vini.

Andrej Jakil

Tovarnar kože v Rupci

p. Miren.

Prodajalnica na Kornu v Gorici.

Jožef Novič krojač

Gosposka ulica št. 19

se priporoča častiti duhovščini in ostalemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi za razna v krojaško
obrt spadajoča opravila. Izdeluje po meri točno
in po raznih cenah.

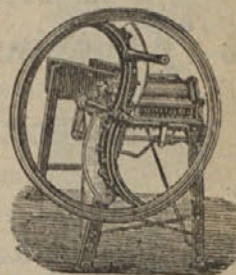
Tovarna piva Fran Waňek

na Goriščeku

priporoča svojo zalogo goriškega piva.

Najnovejše stroje za pripravljanje živinske piče, kakor:

stroje za rezanje zmesi — reznice za repo in krompir —
mline za drobljenje in mečkanje — za parjenje živinske
piče — prenosljive štedilne kotlene peči z emajliranim ali
neemajliranim vložnim kotlom, stoječe ali vozeče, za kuhanje in
parjenje živinske piče, krompirja, za razne gospodarske in
domače potrebščine itd., dalje: stroje za turšico lušiti (rob-
kalnice) — čistilnice za žito — trijere — stroje izbiralnice
stiskalnice za seno in slamo, z gonjo rokah, stoječe in vozeče
izdeluje in razpošilja jamstvom izvanrednega dela, pri najizvrstnejem in pajpripoznanejem
izdelovanju

Ph. Mayfarth & Comp.

c. kr. izr. priv. tovarna

za kmetijske stroje, livarna za železo in kovačnica na paro,
Dunaj, II. Taborstrasse 76.

odlikovana z nad 390timi zlatimi, srebrnimi in kovinskimi svetinjami.

Ilustrovani katalogi in mnogo priznanih pisem so na razpolago brezplačno.

Iščejo se zastopniki in preprodajalci.

Razglas.

Gospodarski svet v Krombergu pri Gorici razpisuje

službo cerkovnika,

kateri je obenem tudi orglavec. Ponudbe do 31. t. m. gornjemu gospodarskem svetu. 330

Vozniki v Gorici in z dežele, pozor!

Sedlar

Valentin Ferjančič

naznanja, da je odprl svojo

sedlarsko delavnico

v Gorici

v Vrtni ulici v hiši grofa Thurna nasproti odprtemu sadnemu trgu.

V svoji delavnici prodaja vse potrebščine za zasebnike, voznike, jahalce, torbice, kovčege itd., izdeluje navadne in najfinejše vprege in oprave za jahanje.

Priporoča se toplo svojim rojakom v Gorici in z dežele.

Ed. Pavlin v Gorici

v Nunskih ulicah

št. 10

nasproti gostilne „Belega zajca“.

Usoja si priporočati preč. duhovščini in slavn. občinstvu svojo

veliko zalogo nagrobnih vencev

vsake vrste, kakor tudi biserne; rož za cerkev, palm, cvetkov za nove maše in poroke, voščeni sveč, križne, čevlje, nogovice, rakev (truge) vsake velikosti, zlatih črk i. t. d.

Vse po nizkih cenah!!!

Seznam blaga

tvrdke

G. Ferd. Resberg

v Gorici.

Glavna zaloga:

v Kapucinski ulici št. 11 (stara cukrarna).

Podružnica: na Kornu št. 2

(Attemsova palača).

Doslej ima v zalogi to-le blago:

Sladkor — kavo — riž — mast poper — sveče — olje — škrob — ječmen — kavino primeso — moko — gris — drobne in debele otrobe — turšico — zôb — sol — moko za pitanje — kis — žveplo — cement — bakreni vitriol itd. 169—1

zalogo pristnega dalmatinskega žganja na debelo.

V podružnici na Kornu prodaja tudi moko, otrobe, ovs, turšico itd.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda

v Gorici

se priporoča za sebnikom, krčmarjem in drugim.

Prodaja naravne in pristne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih briskih vin.

DESERTNA VINA.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov naprej. Uzorce vin pošilja na zahtevo.

Sedež društva je v Gorici: ulica Barzellini št. 20.

Podružna klet: ulica Torrente št. 6.

Otvorjenje gostilne!

Podpisanec vsaja si p. n. gg. sorojakom v mestu in na deželi, posebno pa ožjim svojim rojakom Bricem naznati, da je otvoril v pritličnih prostorih c. kr. okr. sodišča v Gorici

veliko gostilno

v kateri toči domača bela ter izvrstna istrska vina, kakor tudi pripravljala ukusna jedila po zmernih cenah. Priporočevaje se kar najtopleje slavnemu občinstvu, se bilježi

Karol Prinčič.

Pozor!

Podpisani je otvoril lastno

pekarno kruha in raznovrstnega peciva

v prostorih g. Andreja Prinčiča št. 22 na Dobravem.

Priporoča se radi tega uljudno slavnemu občinstvu in vsem p. n. gg. odjemalcem na okrog. — Postrežba točna — cene zmerne; pecivo izborno. Upajoč, da se ga slavno občinstvo in vsi p. n. gg. odjemalci sorodnih občin oklene in v mnogobrojnem številu obiskati blagovoli, bilježi se odličnim štovanjem

France Lenšček

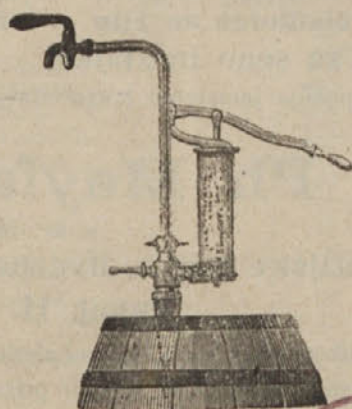
Na Dobravem 12. decembra 1897.

Podpisani priporoča p. n. gg. rojakom v Gorici in na deželi svojo

na novo oskrbljeno gostilno na Kornu št. 6 v lastni hiši.

Toči pristna bela in črna vina in dobro žganje. Za ukusna gorka in mrzla jedila po zmerni ceni je skrbnjeno.

V. Bielecki.

DRŽAVNA
LIGESKA KNJIZNICA
v LJUBLJANI

100 do 300 gld. mesečno lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavica in nikaka nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Österreicher, VIII. Deutsche gasse 8 Budapest. 78, 10—1

Išče se družabnik

za neko dobro vpeljano tovarno v Gorici. Oglasé naj se le taki, kateri razpolagajo s kapitalom vsaj 800—1000 gld. Pristop je možen tudi iz delavske vrste. 325

Ivan Domicelj

trgovec z jedilnim blagom

v Korminu — (Cormons)

na glavnem sadnem trgu (bivša hiša Pallova)

priporoča svojim rojakom

sladkor, kavo, riž, olje, kamenoolje, moko, otrobe, vsakovrstne sveče iz Kopačeve tovarne, potem špirit vinski in domače žganje. Dalje prodaja vitriol (modro galico) in pravo romansko trtno žveplo, narodne žveplenke.

Vse prodaja po tako zmerni ceni, da se ne boji tekmovalja (konkurence).

Kje se dobé umetne cvetlice in nagrobni venci prav po ceni?

le pri onej 1881. leta ustanovljenej tvrdki

3 E. RIESSNER 3

št. — Nunska ulica — št. v Gorici, nasproti nunski cerkvi.

Izdeluje vsakovrstne, za cerkveno porabo potrebne cvetlice, kakor: palme za oltarje, zgodnje cvetlice, standarde, lilije, šopke in druge enake ukusno vezane cvetlice. Dalje ima v zalogi najnovejše umetne vence za novice iz umetnih rožic in voščeni šopkov, nagrobne vence, rakev (truge), mrtvaške obleke (križne), pregrinjala, blazinice, čevlje, nogavice, zlate črke, voščene sveče itd., vse po nizkih cenah. Naročila za deželo se izvršijo točno in solidno. — Priporočaje se slavnemu občinstvu opozarja ga, naj se ne da zapeljati v imenu, ampak posluži naj se edino pri tvrdki E. Riessner-ju.

Zaščitna znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano kot **izvrstno bol ublažujoče mazilo**; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to **splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo** vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko, s „**Sidrom**“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in vzame kot **originalni izdelek** le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI.

Moji fabrikati

so znani kot dobri in po ceni: Remont, nikel, teče 32 ur. gld. 3-60; remont, srebro, kolekovan, zlatorez, gld. 6-; ankerska badilnica, I. kakovosti, razsvetljujoča, gld. 1-60; regulator v orehovom zabojčku, od gld. 4-50 naprej. Cenik z 500 slik zastoj in franko. Kar ne ugaja se zamenja ali znesek povrne. 473

Eug. Karoeker

Taschenuhren-Fabrik und Versandt-Geschäft und Lieferant des Vereines für Güterbeamte. — Bregenz am Bodensee Nr. 473. 2 letna garancija.

JOS. VINDYŠ

tovarna strojev in livarna

Praha - Smichov, Vinohradská ulica št. 94. priporoča

patentne stočilne stroje

brez zamaševanja in s sočasnim zamašenjem steklenic,

ZRAČNE TLAČILKE

(lastna iznajdba)

povsem nove, zboljšane sestave, kotle s pumpo, čistila za steklenice, zamašilke in kaprovalke steklenic, tlačilke, parni ventili in zaklopnice vseh vrst iz rdečega zlita, medenine ali železa od najmanjšega do največjega obsega.

Ceniki na zahtevo brezplačno.